

Güvenli Üs Olarak Aile Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Güvenli Üs Olarak Aile Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22528>

Özet

Güvenli Üs Olarak Aile Ölçeği (GÜOAÖ), bireylerin ailelerini bir **güvenli üs** olarak algılama düzeylerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir psikolojik araçtır. Bu ölçek, özellikle ebeveynlerin çocuklarına sağladıkları destekleyici ve güven verici ortamın algılanma biçimini değerlendirmektedir.

2019 yılında Yılmaz ve Deniz tarafından gerçekleştirilen uyarlama çalışması, ölçeğin Türk kültürü bağlamında geçerlik ve güvenilirlik analizlerini sunmuştur. Analiz sonuçları, ölçeğin Anne Güvenli Üs (AGÜ) ve Baba Güvenli Üs (BGÜ) formları için tutarlı bir şekilde **tek boyutlu bir yapı** sergilediğini göstermiştir. GÜOAÖ, **bağlanma kuramı** çerçevesinde aile içi ilişkisini inceleyen araştırmacılar için önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Güvenli Üs Olarak Aile Ölçeği, **bağlanma**, aile, güvenli üs, psikometrik özellikler, uyarlama, geçerlik, güvenilirlik.

Yazarlar

Ahmet Selçuk Yılmaz, Mehmet Emin Deniz.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, orijinal formu bulunan bir psikolojik araç Türk kültürüne uyarlamak ve bu uyarlamanın psikometrik özelliklerini, özellikle **geçerlik** ve **güvenirlilik** düzeylerini belirlemektir. Bu sayede, Türk örneğinde aile bireylerinin birbirlerini ne ölçüde güvenli ve destekleyici bir üs olarak gördüklerini ölçmek mümkün hale gelmiştir.

GÜOAÖ, özellikle **bağlanma kuramı** çerçevesinde, bireylerin zor zamanlarda başvurabileceği ve keşif için geri dönebileceği güvenli liman rolünü ailenin ne kadar yerine getirdiğini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, klinik ve akademik çalışmalarda aile içi destek algısının ölçmek için kullanılabilir.

Yapı

GÜOAÖ, John Bowlby'nin **bağlanma kuramı**nda merkezi bir rol oynayan **güvenli üs** (secure base) yapısının ölçmektedir. Bu yapı, bağlanma figürünün (bu durumda ebeveynlerin veya ailenin) bireye keşif yapması için güvenli bir ortam sağlaması ve tehlike veya stres anında sağlanacak bir liman olması yeteneğini ifade eder.

Ölçek, bireyin ebeveynlerinden veya aile üyelerinden aldığı **duygusal destek**, erişilebilirlik ve yanıt verme düzeylerine ilişkin algılarını değerlendirir. Yüksek puanlar, ailenin işlevsel ve destekleyici bir güvenli üs olarak algılandığını gösterirken, düşük puanlar bu temel ihtiyacın karşılanmasında eksiklikler olduğunu işaret eder.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla hem **açıklayıcı faktör analizi** (AFA) hem de **doğrulayıcı faktör analizi** (DFA) yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, GÜOAÖ'nün faktör yapısının sağlamlığını incelemiştir.

Analiz sonuçlarına göre, Güvenli Üs Olarak Aile Ölçeği'nin iki ayrı formu olan Anne Güvenli Üs (AGÜ) ve Baba Güvenli Üs (BGÜ) formları, beklenen şekilde **tek boyutlu bir yapı** sergilemiştir. Tek boyutlu yapının doğrulanması, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı tek bir temel yapıyı (Ailenin Güvenli Üs seviyesi) başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Güvenirlilik

GÜOAÖ'nün iç tutarlılık güvenirliliği, **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanarak değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

Anne Güvenli Üs (AGÜ) formu için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı: **.89**.

Baba Güvenli Üs (BGÜ) formu için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı: **.95**.

Bu yüksek katsayılar, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve dolayısıyla GÜOAÖ'nün **iç tutarlılık** açısından güçlü bir araç olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla uygulanan açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, ölçeğin **psikometrik** yapısının sağlam olduğunu ortaya koymuştur. Hem AFA hem de DFA sonuçları, AGÜ ve BGÜ formlarının tek boyutlu bir yapıya sahip olduğunu kesinleştirmiştir.

Bu tek faktörlü yapı, ölçeğin kullanımını ve puanlamasını basitleştiren desteklerken, aynı zamanda Aileden Alınan Güvenli Üs Desteği algısının homojen bir şekilde ölçülmesini sağlamaktadır. Faktör analizleri, uyarılma çalışmasının başarıyla bir **psikometrik** süreç izlediğini teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarılma

Format: Ölçek toplam **13 maddeden** oluşmaktadır ve yanıtlar 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi üzerinden toplanmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ebeveynlerini güvenli üs olarak algılama düzeylerini değerlendiren bireyler.

Yaş Grubu: Spesifik yaş grubu belirtilmemiştir, ancak ebeveyn ilgisini değerlendirebilecek ergen ve yetişkin popülasyonlarda kullanıma uygundur.

Popülasyon Detayları: Çalınma, V. Turkcess Eğitim ve Sosyal Bilimler Kongresi kapsamında sunulmuştur.

Test Metodolojisi: Bireyin kendi beyanına dayalı (Self-report) nicel ölçüm aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Ölçek uyarılama, Cronbach Alfa, **doğrulayıcı faktör analizi**, ebeveynlik, **psikometri**, tek boyutlu yapı, aile içi ilişkileri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ahmet Selçuk Yılmaz

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

İletişim Adresi: ahmetselcukyilmaz@yahoo.com

Yazarlar, Ücret ve Test Yayıncılığı

Test Yayıncılığı: Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları 2019 yılında yayımlanmıştır.

Yazarlar ve Ücret: Ölçeğin kullanımı, telif hakları ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Ahmet Selçuk Yılmaz ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Yılmaz, A. S. ve Deniz, M.E. (2019). Güvenli Üs Olarak Aile Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. V. Turkcess Eğitim ve Sosyal Bilimler Kongresi Tam Metin Kitapçığı içinde (s. 726-743). İstanbul, Türkiye.

Çal??man?n sunuldu?u kongrenin tam metin kitapç???na ait ba?lant?: 2019.turkcess.net

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: guvenli-us-olarak-aile-olcegi-toad.pdf

Güvenli Üs Olarak Aile Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 13 maddeden olu?maktadır. Örnek bir madde ?öyledir:

Annem / babam yard?ma ihtiyac?m oldu?unda güvенеbilece?im biridir.

Derecelendirme: 5'li Likert tipi bir ölçek kullan?lmaktadır (1= neredeyse hiç do?ru de?il - 5= neredeyse her zaman do?ru).

ARABPSYCHOLOGY.COM